

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Сумський державний університет
Центр заочної, дистанційної та вечірньої форм навчання
Кафедра управління імені Олега Балацького

«До захисту допущено»

Завідувач кафедри

_____ Ігор РЕКУНЕНКО

_____ 2023р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня бакалавра

зі спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування ,
освітньо-професійної програми «Публічне управління та адміністрування» на
тему: «Державне управління в умовах глобалізації та інформатизації
економіки»

Здобувача групи ПУз-91с Мужайла Олександра Олександровича

Кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень. Використання
ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне
джерело. _____ Олександр МУЖАЙЛО

Керівник асист., к.н. з держ.упр. Мотречко В. В. _____

Керівник перший заступник директора департаменту
соціального захисту населення СМР Маринченко С. Б. _____

Суми – 2023

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Сумський державний університет
Центр заочної, дистанційної та вечірньої форм навчання
Кафедра управління імені Олега Балацького

«До захисту допущено»

Завідувач кафедри

_____ Ігор РЕКУНЕНКО

_____ 2023р.

ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ

на здобуття ступеня бакалавра

зі спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування,
освітньо-професійної програми «Публічне управління та адміністрування»

Здобувача групи ПУз-91с Мужайла Олександра Олександровича

1. Тема роботи: «Державне управління в умовах глобалізації та інформатизації економіки» наказом по СумДУ № 0575-VI від 26.05.2023 р.
2. Термін подання студентом закінченої роботи 04.06.2023.
3. Мета кваліфікаційної роботи: є дослідження особливостей державного управління в умовах глобалізації та інформатизації економіки.
4. Об'єкт дослідження: є процес дослідження особливостей державного управління в умовах глобалізації та інформатизації економіки.
5. Предмет дослідження: є теоретико-методичні засади державного управління в умовах глобалізації та інформатизації економіки.
6. Кваліфікаційна робота виконується на матеріалах: офіційних ресурсів державного управління економікою України.
7. Орієнтовний план кваліфікаційної роботи, терміни подання розділів керівникові та зміст завдань для виконання поставленої мети.

№ пор.	Назва розділу	Термін подання
--------	---------------	----------------

I	Теоретико-методичні засади державного управління в умовах глобалізації та інформатизації економіки	10.05.2023
II	Практичні аспекти державного управління економікою України в умовах глобалізації та інформатизації	25.05.2023
III	Основні напрямки удосконалення державного управління економікою в умовах глобалізації та інформатизації	04.06.2023

Зміст завдань для виконання поставленої мети кваліфікаційної роботи магістра:

У розділі 1 студент має дослідити теоретико-методичні засади державного управління в умовах глобалізації та інформатизації економіки

У розділі 2 студент має дослідити практичні аспекти державного управління економікою України в умовах глобалізації та інформатизації

У розділі 3 студент має дослідити основні напрямки удосконалення державного управління економікою в умовах глобалізації та інформатизації

8. Консультації щодо виконання роботи:

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв
1			
2			
3			

9. Дата видачі завдання 29.04.2023

Керівник кваліфікаційної роботи

(підпис)

Мотречко В. В.

Завдання до виконання одержав

(підпис)

Мужайло О. О.

АНОТАЦІЯ

Кваліфікаційна робота бакалавра містить: вступ, три розділи, висновки, список використаних джерел, що містить 23 найменувань. Загальний обсяг становить 41 с., зокрема 4 таблиці, 2 рисунки, список використаних джерел на 3 сторінках.

Світова спільнота переживає складний етап глобалізації суспільних процесів, що зумовлено, зокрема, розвитком інформаційних технологій. Глобалізація охопила економічну, політичну, культурну сфери суспільства, що обумовило актуальність даної роботи.

Метою кваліфікаційної роботи є дослідження особливостей державного управління в умовах глобалізації та інформатизації економіки. Для реалізації мети необхідно вирішити наступні завдання:

- дослідити поняття та сутність державного управління в умовах глобалізації та інформатизації економіки;
- визначити особливості державного управління в умовах глобалізації та інформатизації економіки;
- дослідити зарубіжний досвід державного управління в умовах глобалізації та інформатизації економіки;
- дослідити механізми розвитку інформаційної економіки в Україні;
- визначити вплив глобалізації на економіку України;
- дослідити аналіз впливу війни в Україні на вітчизняну економіку;
- дослідити удосконалення системи оцінки ефективності державного управління в умовах глобалізації та інформатизації;
- визначити переваги глобалізації та інформатизації - фактор нового рівня державного управління економікою.

Об'єктом є процес дослідження особливостей державного управління в умовах глобалізації та інформатизації економіки.

Предметом дослідження є теоретико-методичні засади державного управління в умовах глобалізації та інформатизації економіки.

Методологічною основою дослідження виступають різноманітні методи обробки даних, а саме: порівняльний аналіз, монографічний метод, метод наукової абстракції, індукції та дедукції, аналізу і синтезу, логічний методи.

Ключові слова: державне управління, глобалізація, інформатизація, світова спільнота, економіка

ЗМІСТ

ВСТУП.....	7
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ТА ІНФОРМАТИЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ.....	8
1.1. Поняття та сутність державного управління в умовах глобалізації та інформатизації економіки.....	8
1.2. Особливості державного управління в умовах глобалізації та інформатизації економіки.....	12
1.3. Зарубіжний досвід державного управління в умовах глобалізації та інформатизації економіки.....	14
РОЗДІЛ 2. ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІКОЮ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ТА ІНФОРМАТИЗАЦІЇ.....	20
2.1. Механізми розвитку інформаційної економіки в Україні.....	24
2.2. Вплив глобалізації на економіку України.....	24
2.3. Аналіз впливу війни в Україні на вітчизняну економіку.....	26
РОЗДІЛ 3. ОСНОВНІ НАПРЯМКИ УДОСКОНАЛЕННЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІКОЮ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ТА ІНФОРМАТИЗАЦІЇ.....	30
3.1. Удосконалення системи оцінки ефективності державного управління в умовах глобалізації та інформатизації.....	30
3.2. Переваги глобалізації та інформатизації – фактор нового рівня державного управління економікою.....	34
ВИСНОВКИ.....	36
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	38

ВСТУП

Інформаційне середовище суспільства на початку ХХІ ст. перетворилася визначальний фактор політичного, соціально-економічного та культурного розвитку. При вирішенні державних, міжрегіональних, міжнародних та глобальних проблем не можна не враховувати стан інформаційного середовища і вплив на всі сфери суспільного життя відкритих комп'ютерних та телекомунікаційних мереж, швидке зростання світового ринку інформаційних технологій, продуктів та послуг, формування міжнародного інформаційного простору надають серйозний вплив на елементи державності та національних правових систем. Зростає усвідомлення значення міжнародно-правових механізмів, підвищується роль морального фактору у регулюванні інформаційних відносин у суспільстві, що поєднуються з економічними та іншими методами на ці відносини. Також посилення глобалізаційних процесів. У розвитку суспільства можна виявити нові тенденції чи те, що діяло вже тривалий час, але набуло іншої динаміки, масштабів, темпи розвитку. Світова спільнота переживає складний етап глобалізації суспільних процесів, що зумовлено, зокрема, розвитком інформаційних технологій. Глобалізація охопила економічну, політичну, культурну сфери суспільства, що обумовило актуальність даної роботи.

Метою кваліфікаційної роботи є дослідження особливостей державного управління в умовах глобалізації та інформатизації економіки. Для реалізації мети необхідно вирішити наступні завдання:

- дослідити поняття та сутність державного управління в умовах глобалізації та інформатизації економіки;
- визначити особливості державного управління в умовах глобалізації та інформатизації економіки;
- дослідити зарубіжний досвід державного управління в умовах глобалізації та інформатизації економіки;
- дослідити механізми розвитку інформаційної економіки в Україні;

- визначити вплив глобалізації на економіку України;
- дослідити аналіз впливу війни в Україні на вітчизняну економіку;
- дослідити удосконалення системи оцінки ефективності державного управління в умовах глобалізації та інформатизації;
- визначити переваги глобалізації та інформатизації - фактор нового рівня державного управління економікою.

Об'єктом є процес дослідження особливостей державного управління в умовах глобалізації та інформатизації економіки.

Предметом дослідження є теоретико-методичні засади державного управління в умовах глобалізації та інформатизації економіки.

Методологічною основою дослідження виступають різноманітні методи обробки даних, а саме: порівняльний аналіз, монографічний метод, метод наукової абстракції, індукції та дедукції, аналізу і синтезу, логічний методи.

Інформаційною базою виступають: статті Конституції України, Закони України, Постанови та розпорядження відповідних міністерств та відомств, офіційна інформація із сайтів органів державної влади, монографії, наукові публікації вітчизняних і зарубіжних учених, інформаційні бюлетені.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ТА ІНФОРМАТИЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ

1.1. Поняття та сутність державного управління в умовах глобалізації та інформатизації економіки

Основним суб'єктом глобалізації традиційно вважаються національні держави, які в міру свого розвитку досягають певного рівня співробітництва між собою, що дозволяє вийти на більш високий рівень інтеграції та взаємодії. Створення міжурядових організацій, які стали ще одним суб'єктом даного процесу в той же час свідчить про те, що держави «віддають» їм частину свого суверенітету. І на разі виникає ситуація, коли міжнародні відносини тісно пов'язані із національними.

Сьогодні в системі державного управління різних країн світу відбуваються глибокі зміни. Вони направлені на досягнення ефективності і конкурентоспроможності самого процесу державного управління. Концепції якісного поліпшення державної політики займають важливе місце в дослідженнях вчених держав світу. Відносно новим напрямом в області теорії державного управління є організаційна кібернетика. Її центральним поняттям є «балансуюча система». Концепція Бієра лежить в основі сучасних світових концепцій державного управління, які пов'язані з вдосконаленням роботи виконавських органів державної влади і органів місцевої самоврядуності. Цілі і вирішувані завдання, які стоять перед властями держав, направлені на розвиток системи державної служби, поліпшення якості надання державних і муніципальних послуг, забезпечення гідної якості життя населення.

Найважливішою особливістю сьогодення є те, що політика в галузі державного управління відчуває на собі вплив процесу глобалізації. Цей процес, активна фаза якого, на нашу думку, протікає з початку 90-х років. ХХ

ст., проявляється у економіці, а й у політиці, культурі та інших областях. Причому має місце певне протиріччя, яке полягає в тому, що глобалізаційний процес в деяких областях, наприклад, в економічному розвитку, здійснюється випереджаючими темпами, що призводить до різних конфліктів. Саме це, на наш погляд, є основою зародження світових криз. Навіть противники такої точки зору, швидше за все, не зможуть заперечувати, що в останні роки відмінність у темпах трансформації надає все більш помітний вплив на систему державного управління. При цьому жодною мірою не заперечується дія об'єктивних економічних законів, оскільки йдеться про ускладнення функціонування національного та світового господарства [2].

В умовах глобалізації спостерігається тенденція зростання ролі державного управління та його впливу на результати і стан соціально-економічного розвитку країни, спрямованість економічного зростання і характер антициклічного регулювання. Крім того, без посилення державного управління неможливо проводити економічну експансію та забезпечувати економічну безпеку національної економіки.

Світова практика вдосконалення державного менеджменту орієнтована, всього, на забезпечення високої якості життя населення. Для визначення рівня життя громадян використовують кількісні і якісні індикатори. Кількісні показники визначають об'єм доходів і вжитку конкретних товарів і послуг, а якісні показники характеризують якісну сторону добробуту населення. Індикаторів рівня життя на сьогодні існує велика кількість і в кожній окремій країні вони видозмінені [17].

Вплив глобалізації та інформатизації здійснює вплив на внутрішні та зовнішні функції держави. Внутрішні функції держави інтернаціоналізуються, тобто за рахунок тісної взаємодії держави з іншими вони набувають міжнародного аспекту, і відповідно, взаємозалежність внутрішньої та зовнішньої політики держави. Як результат, можна зробити висновок, що внутрішні функції держави не можуть розвиватися виключно на власній

основі, визначатися цілями, завданнями, що базуються тільки на національному інтересі, без врахування інтересів міжнародної спільноти. Оскільки кожна держава не існує ізольовано від інших держав всі вони пов'язані узами міжнародної співпраці, необхідністю приймати участь у вирішенні глобальних проблем. Виникає необхідність погодження своїх інтересів з загальними інтересами даної спільноти.

Глобалізація та інформатизація вносить певні зміни в зміст політичної функції під кутом обов'язку демократичної держави забезпечувати оптимальні для всебічного і найбільш повного розвитку інститутів демократії та демократичного управління суспільством.

Глобалізаційні процеси сучасності відображаються і на реалізації економічної функції державності. Це обумовлено тим, що глобалізація передбачає перш за все інтернаціоналізацію ринків затвердження панування наддержавних структур, які створюються в результаті економічної інтеграції держав.

Останні тенденції свідчать, про те що, вплив транснаціональних корпорацій (ТНК) на економіку держав світу відіграють системостворюючу роль. ТНК здійснюють сильний вплив на державну політику країн світу. В той же час, не дивлячись на підвищення впливу щодо державної політики, транснаціональні корпорації, стабільний розвиток національних економік, як і раніше залишається однією із головних завдань державної політики багатьох держав і заставляє їх концентрувати максимальну кількість ресурсів саме на цьому завданні [11].

Державне управління в умовах глобалізації та інформатизації економіки слід розглядати, як процес управління, що реалізується через доступність і загальність, ступінчатість розвитку, технологічну глобалізацію, фінансіаризацію, складну взаємодію національного і міжнародного.

Отже, в умовах глобалізації та інформатизації спостерігається тенденція зростання ролі державного управління та його впливу на результати і стан

соціально-економічного розвитку країни, спрямованість економічного зростання і характер антициклічного регулювання. Крім того, без посилення державного управління неможливо проводити економічну експансію та забезпечувати економічну безпеку національної економіки.

1.2. Особливості державного управління в умовах глобалізації та інформатизації економіки

Особливість епохи глобалізації, що характеризується виникненням ситуацій, коли політика та поняття «політичної доцільності» і «політичних інтересів» починають домінувати над економічною доцільністю в коротко- та середньостроковому періоді. Саме тому у такі періоди особливо зростають вимоги щодо якості державного управління [5, с. 53]. Державне управління розуміють як управлінські дії по відношенню до різних сфер і галузей економічної діяльності, а також системоутворюючим суб'єктам господарювання (підприємствам, банкам, холдингам, монополіям та ін.), з метою реалізації завдань, покладених на державу, як в області економічного розвитку, і в інших областях. З поняттям управління тісно пов'язане поняття державного регулювання, і саме з ним частіше маємо справу в економічній теорії та практиці. Однак, на нашу думку, між цими двома поняттями не слід ставити знак рівності, так як регулювання слід розуміти ширше, ніж управління. напрямів основних економічних процесів та явищ, з метою підтримки високих темпів соціально-економічного розвитку. На основі цього формується економічна політика держави [18, с. 53]. У той час як регулювання в більшій мірі відповідає господарській системі, що використовує ринкові принципи і заснованої на приватній власності і свободі вибору, державне управління більш тісно пов'язане з адміністративно-командною системою [19]. Слід визнати, що в сучасному світі періоду глобалізації спостерігається ренесанс останньої. Спираючись на наведене вище трактування, можна

зауважити, що такі дії ніяк не відповідають меті державного регулювання, оскільки ставлять у невиграшне становище національні компанії. Очевидно, що комплекс подібних заходів повинен кваліфікуватися як державне управління (а не регулювання).

В даний час можна спостерігати формування нового принципу забезпечення економічного зростання за рахунок створення умов, за яких наука буде активно розробляти, а бізнес впроваджувати принципово нові технології, здатні значно знизити витрати виробництва товарів і послуг і підвищити продуктивність праці та якість людського капіталу. Розвиток наукомісткого, високотехнологічного виробництва можливе лише за умови забезпечення сталого платоспроможного попиту на його продукцію. У цьому державі слід змінити практику стимулювання виробництва та зайнятості населення. Необхідні структурні реформи, як у економіці, і у системі державного управління, зорієнтовані досягнення економічного ефекту у коротко- і середньостроковому періоді, а й у довгострокову перспективу [8]. У зв'язку з цим зростають вимоги до стратегічного прогнозування та планування, а також до роботи державних органів влади та підготовки держслужбовців. У зв'язку з цим пояснюється актуалізація сьогодні такого поняття, як макромеджмент. У сучасній українській науковій літературі воно використовується вкрай рідко, і його визначення чітко не сформульовано. Аналіз наявних бібліографічних джерел дозволяє укласти, що макромеджмент – це сукупність управлінських інструментів, що забезпечують координацію управління, взаємовідносин і взаємозв'язків у рамках економічної системи [7]. Але з цього визначення остаточно не зрозуміло, хто є суб'єктом управління і яка мета координації. Нами запропоновано дещо інше визначення, згідно з яким макромеджмент – це система державного управління національною економікою, заснована на узгодженні економічних та неекономічних інтересів усіх суб'єктів господарювання з метою забезпечення такого рівня соціально-економічного

розвитку країни, який дозволив би максимально повно використовувати можливості глобалізації для власного розвитку. Таким чином, макроменеджмент слід розуміти як розділ економічної науки, що формується на стику макро-і ме-гаекономіки, державного регулювання, політології, геополітики. Перспективи його розвитку пов'язані з об'єктивною тенденцією зростання ролі управління, що намітилася в умовах глобалізації, при збереженні ринкових принципів

На наш погляд, саме макроменеджмент, що розвивається на базі теорії господарських систем, інституціоналізму, теорії ефективності, стратегічного менеджменту та глобалізації, дозволить вирішувати складні завдання нового етапу формування конкурентних відносин між країнами.

Отже, слід підкреслити, що глобалізація та перехід світової економіки до нового етапу розвитку вимагають поглибленого аналізу, узагальнення та розробки теоретичних положень та практичного інструментарію, що дозволяє ефективно керувати національною економікою. Реалізація цих розробок має спиратися на розвиток ефективних інституцій, адекватних сучасним завданням та викликам глобального світу.

1.3. Зарубіжний досвід державного управління в умовах глобалізації та інформатизації економіки

Важливу роль грають підходи, що визначають якість життя населення. Аналіз зарубіжного досвіду в таких країнах, як США, Великобританія, Німеччина, Китай, Південна Корея та ряд інших, дозволили виявити підходи, які використовуються у світі: затвердження адміністративних регламентів (стандартів) на надання державних та муніципальних послуг в електронному форматі (надання електронних послуг); сфери державного управління (функціонування порталів публічного обговорення

законопроектів); вдосконалення принципу «одного вікна» у роботі органів виконавчої влади (спрощення процедури підготовки, погодження та видачі різних документів); підвищення контролю над діяльністю органів державної влади та муніципальної влади; підвищення рівня задоволеності населення якістю надання державних та муніципальних послуг, а також результатами діяльності органів державної та муніципальної влади, якістю життя в цілому; запровадження системи соціального контролю над витрачанням бюджетних коштів; вдосконалення державної управлінської політики із застосуванням принципу «зворотного зв'язку» з населенням. У країнах США та Європи важливим завданням модернізації системи державного управління виступає проблема забезпечення прозорості та підконтрольності діяльності органів державної та муніципальної влади. Це означає щоденне викладання на сайтах офіційний прес-реліз показників діяльності уряду, доступність інтерфейсів. Нині у багатьох розвинених країн світу діє закон про доступ громадян до інформації про діяльність органів державної влади. Дані представлені у таблиці 1 [20].

Таблиця 1.1. – Нормативно-правові документи, що регламентують доступ до відкритої урядової інформації у зарубіжних країнах

Год прийняття	Країна	Нормативно-правовий документ
1776	Швеція	Закон «Про свободу видань»
1949		Закон «Про свободу друку»
1967	США	Закон «Про свободу інформації»
1998	Ірландія	Закон «Про свободу інформації»
1998	Ізраїль	Закон «Про свободу інформації»
2000	Великобританія	Закон «Про свободу інформації»
2001	Японія	Закон «Про свободу інформації»
2003	Мексика	Закон «Про свободу інформації»

Проблема підвищення інформаційної доступності до показників державного управління за кордоном знайшла своє вираження в ініціативі «Відкритого уряду» («Open Government Partnership»). Авторство належить

США та Великобританії. Спочатку міжнародне співтовариство демонструвало неоднозначність до цієї ініціативи. Взагалі, ідея створення нової міжнародної організації «Партнерство в галузі відкритого уряду» була вперше озвучена у Вашингтоні у січні 2011 р. На нараді конференції група з представників восьми держав та низки неурядових організацій сформувала Оргкомітет, який очолили США та Бразилія. Вже у липні 2011 р. у Вашингтоні держсекретар США Х. Клінтон офіційно представила міжнародну ініціативу Open Government Partnership. На початку вересня 2011 р. було опубліковано Декларацію про відкрите державне управління (Open Government Declaration). До цього проекту спочатку увійшли: США, Бразилія, Великобританія, Мексика, Філіппіни, Норвегія, Індонезія, ПАР [22].

В даний час принципи «Відкритого уряду» набувають все більшої тенденції до удосконалення та універсалізації. У 2013 р. до складу проекту увійшло понад 50 держав, серед них: Канада, Ізраїль, Італія, Швеція, Вірменія, Азербайджан, Грузія, Латвія, Литва, Україна, Естонія. Кожна з країн партнерства має власні авторські програми в розвитку «Відкритого уряду». Знак «+» вказує на функціонування державі пріоритетного спрямування реалізації концепції «Відкритого уряду» (табл. 1.2.) [20, 21].

Таблиця 1.2. – Пріоритетні напрямки реалізації концепції «Відкритий уряд» у країнах світової спільноти

№ з/п	Країна	Пріоритетні напрямки реалізації концепції «Відкритий уряд»			
		Відкриті дані	Відкритий бюджет	Портали для публічного обговорення, голосування, петицій	Електронні послуги, консультації
1.	Великобританія	+	+	+	+
2.	США	+	+	+	+
3.	Канада	+	+		+
4.	Іспанія	+			+
5.	Норвегія	+			+
6.	Естонія	+			+

7.	Ізраїль	+			
8.	Індія	+			
9.	Йорданія	+			
10.	Італія	+			
11.	Румунія	+			
12.	Чилі	+			
13.	Болгарія		+		
14.	Хорватія		+		
15.	Японія		+		
16.	Словакія			+	
17.	Чорногорія			+	
18.	Австралія				+
19.	Ірландія				+
20.	Франція				+
21.	Чехія				+

Одним з основних напрямків реалізації концепції «Відкритого уряду» виступає своєчасна публікація урядової інформації у мережі Інтернет. У зарубіжних країнах використовується технологія Open Data»: у Великобританії (data.gov.uk), у США (www.data.gov), Норвегії (data.norge.no), в Індії (india.gov.in). Закордонний досвід показує суттєвий прогрес у роботі органів державного управління. Важливо звернути увагу на активність та зворотний зв'язок (взаємодія та діалог) органів системи державної влади із населенням.

Таким чином, підвищується рівень їхньої співпраці, ефективно функціонує уряд, покращується якість прийнятих рішень. Сучасні інформаційно-комунікаційні технології дають можливість населенню брати участь у вирішенні суспільно-важливих проблем, виступати з пропозиціями та ініціативами.

Порушуються питання щодо проблем соціально-економічного розвитку країни, удосконалення системи державного та муніципального управління.

В західних країнах широко почався використовуватися краудсорсинг. Застосування у державному управлінні краудсорсингу тісно пов'язане з розвитком сучасних інформаційних та комунікаційних технологій.

Краудсорсинг дає можливість органам державної влади приймати ефективніші управлінські рішення з урахуванням думки населення через залучення його до вирішення завдань, надаючи йому можливість висловлювати пропозиції, обговорювати та оцінювати ці пропозиції.

Технології краудсорсингу застосовуються для використання думки громадян при розробці правових актів. Тут можлива робота над текстом будь-якого правового документа. Це дозволяє відмовитись від практики простого коментування та залучити безпосередньо громадян до розробки проектів нормативних документів [17].

Позитивний досвід світових держав щодо проблем взаємодії органів системи державної влади та населення у вирішенні суспільних, політичних, правових проблем за допомогою краудсорсингу показує ефективність нових методів організації державного менеджменту. Цікавий приклад Ісландії, де по результатів народного обговорення на референдумі було прийнято першу «краудсорсингову» Конституцію. Ісландському парламенту було представлено проект Конституції, виконаний групою з 25 громадян. Прості мешканці країни склали документ в Інтернеті за допомогою численних волонтерів. Конституційна рада опублікувала перший проект у квітні 2011 р. на своєму сайті та дозволив громадянам залишити коментарі до нього через сторінку Facebook. Цікаво, що перша конституція Ісландії була прийнята у 1944 р. після здобуття незалежності від Данії.

Економічна криза 2008 р. закликала переписати конституцію з урахуванням стримувань та противаг, щоб запобігти кризовим явищам. У Ісландії дуже мала кількість населення, близько 320 тис. чол., а джерела геотермальної енергії невичерпні. Таким чином, Ісландія змогла дозволити собі включити до конституції. Великий список соціальних гарантій. ООН проголосила Ісландії кращою країною для життя світі. Цей референдум став «показником стандарту прозорості державної політики та участі у ній громадян» [20].

У багатьох зарубіжних країнах сьогодні набула широкого поширення система громадських петицій. Вона також реалізується через метод цивільного краудсорсингу. Електронні петиції сприяють результативному залученню громадянського суспільства на вирішення державних питань. Дана можливість (онлайн комунікація) вперше з'явилася у зверненні до депутатів у Шотландії у рамках проекту E-Petitioner (www.scottish.parliament.uk). Згодом шотландський приклад наслідували Великобританія, Німеччина, Фінляндія та ін. На початок 2013 р. кількість держав, які впровадили систему електронних петицій, становила 42.

Отже, зарубіжний досвід, спрямований на підвищення інформаційної мобільності державного управління, застосування системи краудсорсингу, електронних петицій та громадських консультацій з проблем удосконалення політичного та соціально-економічного розвитку держави, дозволить виявити позитивну динаміку, вельми актуальну для реалізації зазначених напрямів удосконалення державного менеджменту в Україні.

РОЗДІЛ 2. ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІКОЮ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ТА ІНФОРМАТИЗАЦІЇ

2.1. Механізми розвитку інформаційної економіки в Україні

Система управління економікою України зазнає змін. Виникає необхідність вдосконалити механізм державного управління економікою взагалі, і інформаційною економікою зокрема. Необхідно впроваджувати нові форми та методи управління. Регулятивні аспекти національного регулювання потребують наукового визначення організації та економіки. Основна структура підприємств сфери інформаційної економіки, на сьогодні, не адаптована до умов глобалізації та інноваційного розвитку. Об'єктивні потреби сучасного українського суспільства потребують від суспільства ефективно надавати інформацію.

Так, державним органом влади, Міністерством цифрової трансформації України, був розроблений мобільний додаток, портал і бренд цифрової держави України - Дія (скорочення від «Держава і я», англ. Diia). Акція дебютувала у 2019 році та офіційно запущена у 2020 році [10].

Цифровізація економіки Дія допомагає покращити якість та доступність державних послуг, зменшити корупцію та бюрократію, підвищити ефективність та професіоналізм державного управління та забезпечити зростання української економіки на 10-12% на рік. Для реалізації цифрової трансформації України Мінцифра розробила та запустила багато інноваційних проектів та сервісів, таких як: цифровий паспорт, цифрові водійські права, швидка реєстрація бізнесу, сплата податків у декілька кліків, електронна зміна місця проживання, реєстрація, сертифікат COVID-19 тощо. Програми протягом трьох років реалізація 100% публічних онлайн-послуг.

Цифрова трансформація в Україні базується на принципах прозорості, інклюзивності, безпеки та простоти. Він також враховує європейські стандарти та норми та сприяє інтеграції України до Європейського Союзу. Сервіс Дія – це єдиний портал, де ви можете швидко та легко отримати всі свої послуги онлайн. Сервіси Дії складаються з мобільних додатків, веб-порталів та різноманітних проєктів, спрямованих на надання електронних послуг громадянам та бізнесу. Послуга «Дія» є частиною цифрової трансформації України, яка допомагає підвищити якість та доступність державних послуг, зменшити корупцію та бюрократію, підвищити ефективність та професіоналізм державного управління та забезпечити зростання української економіки в 10-12 разів % в рік [10].

На порталі Дія доступно близько 100 онлайн-послуг із різних сфер життя, таких як: пенсії, пільги та допомога; сім'я; ліцензії та дозволи; охорона, правопорядок; транспорт; земля, будівництво, нерухомість; довідки та витяги; навколишнє середовище, здоров'я, документи та громадянство, підприємництво. Щоб отримати онлайн-послуги, вам достатньо зареєструватися в електронному кабінеті Державного порталу онлайн-послуг Dіa. Щоб скористатися послугами Дії, можна завантажити мобільний додаток для Android чи iOS або скористатись порталом <https://diia.gov.ua/>. Для реєстрації на порталі необхідно мати ID-картку або закордонний паспорт з біометрією, а також пристрій для зчитування чіпа (NFC). Ви також можете скористатися послугами Дії. QR – система ідентифікації особи на основі QR-коду, доступна на порталі Дія або в мобільному додатку [10].

Принципи роботи сервісу «Дія» також враховують європейські стандарти та норми, сприяючи інтеграції України до Європейського Союзу. Сервіс Дія працюватиме з ЄС над питаннями, пов'язаними з цифровою трансформацією та цифровими правами громадян. Сервіс Дія також підтримує сумісність з іншими європейськими сервісами, такими як EU Digital COVID Certificate.

Результати роботи сервісу «Дія» можна оцінити за кількістю наданих послуг, кількістю користувачів та рейтингами. Станом на 11 червня 2023 року послуги «Дії» надали приблизно \$100 млн Послуги з різних сфер життя: пенсії, допомоги, допомоги. сім'я, ліцензії та дозволи; безпека та правопорядок. транспорт, земля, будівництво та нерухомість; оточення, здоров'я, документи та громадянство; підприємництво. У сервісу «Дія» близько 10 мільйонів користувачів, які завантажили мобільний додаток або користуються веб-порталом. Сервіс Дія також отримав близько 387 тис. відгуків у Google Play із середньою оцінкою 3,8 з 5. Результати роботи послуги «Дія» також можна оцінити з точки зору економії часу, грошей і ресурсів. За даними Мінцифри, сервіс «Дія» заощадить громадянам близько 1 млрд годин на рік, які вони раніше витрачали на поїздки до державних установ, стояння в чергах та заповнення анкет. Крім того, завдяки сервісу «Дія» громадяни заощадять близько 10 мільярдів гривень на рік, які раніше витрачали на оплату послуг, комунальних платежів, штрафів тощо. Крім того, завдяки сервісу «Дія» держава щорічно економить близько 2 мільярдів гривень на паперових [10].

Слід також розглянути партнерство і конкуренцію, як механізми розвитку інформаційної економіки. Він створює середовище для виникнення нових типів підприємництва. Таке підприємництво функціонує в умовах глобалізації, високої продуктивності та зміни способів отримання прибутку. У глобальному масштабі капітал може бути використаний в режимі реального часу.

В країні створені серйозні передумови і умови в останні роки для формування й розвитку засад інформаційного суспільства та інформаційної економіки:

- сформувався і швидко розвивається вітчизняний ринок інформаційно-комунікаційних технологій, а саме: продуктів і послуг;
- сформовано співтовариство компаній і фірм, які провадять професійну діяльність на ринку ІКТ та обслуговують усі сегменти цього ринку;

- вітчизняними компаніями накопичено певний досвід реального виробництва товарів і послуг, які використовують сучасні ІКТ;
- створено клімат для законодавчого та нормативного забезпечення розвитку ІКТ;
- багато галузей господарства комп'ютеризовані, а саме: банківський сектор і сектор державного управління; у суспільстві сформувалася думка щодо розуміння актуальності завдання використання ІКТ в реальному часі бізнесової діяльності, у політиці та управлінні, охороні здоров'я і культурі, в науці та освіті тощо.

Неоднозначність та суперечливість впливу глобалізації на розвиток інформаційної економіки в Україні, пояснюється загостренням міжнародної конкуренції, а також посиленням розриву в інформаційній сфері між розвиненими країнами та країнами, які розвиваються. Метод подолання наявних проблем і протиріч лежить у площині інтеграційних процесів країни у світовий інформаційний простір, щодо використання спільного конкурентного потенціалу та формування єдиного правового простору для формування інтеграційної інформаційної економіки.

Нами запропоновані практичні рекомендації, що будуть сприяти активізації глобалізації та інформатизації державного управління економікою України (табл. 2.1.) [6].

Таблиця 2.1. Практичні рекомендації сприяння глобалізації та інформатизації державного управління економікою України.

Назва	Зміст
Реіндустріалізація промисловості	Масштабне використання ІКТ – технологічний базис
Інтеграційні процеси	Інтегрувати виробництво, науку та освіту на макро-та мікрорівні.
Посилення методологічних аспектів державою в різних сферах суспільного життя	Посилити національний інтерес до фундаментальної науки та включити її до національних пріоритетів розвитку

Підвищення престижу в освіті різних рівнів акредитації	Підвищення престижу середньої та вищої професійної освіти шляхом розширення фінансової та ресурсної підтримки у сфері науки та освіти
Відмова від нарощування кількісних показників, що характеризують діяльність держави	Перехід до якісної оцінки, розвитку та задоволення реальних потреб

Система державного управління економікою України перебуває в процесі змін. Виникає необхідність удосконалення механізмів державного управління економікою в цілому та в інформаційній економіці зокрема: розробка принципово нових підходів до форм і методів управління.

Процеси розвитку інформаційної економіки в Україні в умовах глобалізації слід розглядати як механізми державного управління (практичні заходи, засоби, інструменти, стимули з боку держави) та недержавні механізми (конкуренцію та партнерство). Необхідність науково-аналітичного супроводу цих процесів та удосконалення механізмів реалізації державної політики в управлінні розвитком інформаційної економіки відбувається через реалізацію державної політики розвитку інформаційної економіки в контексті інтеграції України до світової спільноти.

2.2. Вплив глобалізації на економіку України

Глобалізація - одне з головних тенденцій у розвитку світового господарства, які впливають на політичну, соціальну, культурно цивілізаційну картину світу. Процеси глобалізації певною мірою торкаються абсолютно всіх країн світу. У процесі глобалізації відбувається розвиток та рух світової економіки у напрямі більшої цілісності, схильне до впливу деструктивних процесів і дезінтегруючих сил. Однак цей рух здійснюється нерівномірно в різних сферах життя. Водночас у сфері політики, міждержавної та міжкультурної взаємодії відбувається зворотний рух до цілісності процесу.

Глобалізація потенційно передбачає можливість регулювання проблем загальносвітового рівня та реагування на зміни системи, але питання про зміни в керованості світу може мати подвійну відповідь. Результат визначається механізмами управління та контролю за людьми і залежить від того, наскільки збалансовано у цих механізмах поєднується мораль, право та політика. Потрібна не централізація управління та влади, а зміни, здатні призвести до того, щоб в основних сферах життєдіяльності суспільства фундаментальну основу становили принципи моралі.

Варто звернути, увагу на те, як відбувається процес глобалізації України в умовах воєнного стану. Більшість експертів [2], що вивчають глобальну економіку в Брукінгсі, головний чинник, який сьогодні впливає на світову економіку – це безпрецедентні санкції, які оголосили США, Євросоюз та інші країни щодо Росії як країни-агресора. На їх думку, ці санкції і особливо високий рівень координації між країнами Заходу сигналізують про потенційно нову стадію економічної глобалізації. Виникає багато питань, пов'язаних зі складною логістикою здійснення заходів з невоєнного арсеналу інструментів, за допомогою яких світова спільнота має намір покарати Росію як країну, яка прагне досягти своїх стратегічних цілей, грубо порушуючи базові принципи міжнародного правопорядку.

Важливим в цей період стають ланцюги постачань, тобто взаємопов'язаного набору ресурсів та процесів, що починається з отримання сировини і завершується доставкою готової продукції споживачеві. Особливо важливим виявляється етап страхування та сертифікації продукту чи технології. Без страховки літаки не злетять і судна з вантажами не вирушать у плавання.

Розглянемо рейтингові характеристики України за вимірами світового індексу глобалізації КОФ (табл. 2.2.). [8]

Таблиця 2.2. – Рейтингові характеристики України за вимірами світового індексу глобалізації КОФ у 2018-2019 р. [23]

Види глобалізації за системою КОФ	Рік виміру	Виміри глобалізації		Типи глобалізації			
		Значення індексу	Місце в рейтингу	Де-факто		Де-юре	
				Значення індексу	Місце в рейтингу	Значення індексу	Місце в рейтингу
Економічна глобалізація	2018	66,01	66	79,56	25	52,46	96
	2019	64	71	77,0	36	52,0	103
Соціальна глобалізація	2018	52,46	88	65,56	91	74,87	84
	2019	69,04	95	62,33	102	62,33	102
Політична глобалізація	2018	88,32	32	83,09	40	93,54	25
	2019	88,35	32	83,48	39	93,22	39
Загалом	2018	74,95	44	76,31	33	73,62	53
	2019	73,93	45	74,10	40	73,75	54

Індекс глобалізації КОФ фокусується на вимірюванні рівня глобалізації в кожній країні. Він зосереджується на вимірюванні національного рівня глобалізації та допомагає визначити взаємозв'язок між національними економіками та поточними глобальними процесами. За результатами останнього дослідження (73,93) Україна посіла 45 місце з 203 країн, що на одну позицію нижче, ніж у попередньому році, та на одну позицію нижче в загальному рейтингу. Вона опустилася на п'ять позицій у рейтингу глобалізації та на сім позицій у рейтингу соціальної глобалізації (табл. 2.2).

Параметри останнього Індексу глобалізації КОФ 2021 ґрунтуються на вимірах 2019 року. Вплив корона вірусної кризи, яка стала новим глобальним фактором у 2020 році, ще не враховано. Країни з найвищими показниками Індексу глобалізації КОФ 2021 Нідерланди-90,91, Швейцарія - 90,45, Бельгія - 90,33, Швеція-89,44, Велика Британія 89,31, Німеччина - 88,73, Австрія - 88,61, Данія - 87,80, Фінляндія - 87,68, Франція - 87,63.

2.3. Аналіз впливу війни в Україні на вітчизняну економіку

Наслідком російської агресії проти України є уповільнення світової економіки. За даними Світового банку, у 2022 році глобальне зростання зареєстровано лише на рівні 1,7 відсотка, що недостатнім. Високі ціни на енергію та продовольство привели до рекордних показників інфляцію, яка

нині становить 9% у світі та до 70% (Туреччина та Аргентина). Ці явища ускладнюють умови на ринках капіталу, підвищують відсоткові ставки та унеможливають виплату боргів для багатьох країн, що розвиваються. Країни, що розвиваються, були важко вражені спочатку пандемією, а зараз – боргами. Западний світ «дуже зайнятий» війною в Україні, але при цьому не забуває про проблеми у решті світу. Для якого він залишається найбільшим економічним та гуманітарним донором. Геополітична позицію ЄС, прагне зміцнити свій геополітичний вплив, на благо для усього світу [1].

У 2022 році Україна отримала 31,1 млрд доларів США зовнішніх грантів та позик. Однак виплати не були ані стабільними, ані регулярними, окремими місяцями надзвичайно високими або низькими виплатами. Нерегулярні виплати негативно вплинули на виконання бюджету. І США, і ЄС визначили одним зі своїх пріоритетів надання своєчасної та стабільної фінансової допомоги Україні у 2023 році [16].

В цілому, аналізуючи економіку України за основними її секторами, на сьогодні спостерігається наступна тенденція (травень 2023 р.):

1. Очікування бізнесу та громадян знаходиться на нейтральному рівні.
2. Ринок праці – кількість вакансій продовжувала зростати, але активність шукачів роботи знизилася.
3. Іноземна фінансова допомога в травні склала 3,3 млрд дол, всього на травень 2023 р. надійшло – 21,4 млрд. дол. іноземних коштів (рис. 2.1.)
4. В зовнішній торгівлі імпорту перевищує експорт.
5. В аграрному секторі експорт зернових упав вдвічі.
6. В сфері монетарної політики та інфляції. Річна інфляція в травні становила 15,3% в річному вимірі. Інфляція сповільнилась в усіх категоріях товарів та послуг. Залежно від тяжкості наслідків вибуху на Каховській ГЕС Росією, це також може мати негативний вплив на темпи сповільнення інфляції.

7. Банківський сектор має тенденцію до зростання – депозити домогосподарств зростають, але повільно.
8. ВВП – сповільнює падіння.
9. Фіскальна політика – податкові надходження залишаються в межах очікувань.
10. Оборона та безпека займають 2/3 видатків бюджету [16].

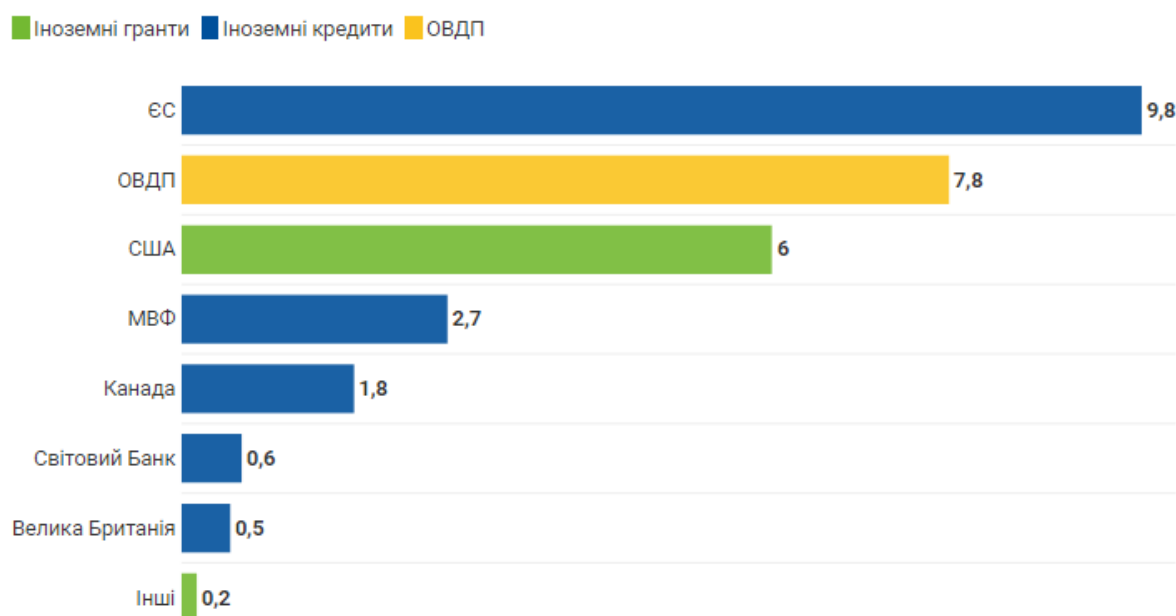

Рисунок 2.1. – Фінансування державного бюджету, що надійшло у 2023, станом на 23 червня, млрд дол. США [9]

Для підтримки економіки України у воєнний час необхідні як внутрішні, так і зовнішні заходи. Так, швидке та виважене рішення НБУ в перший день повномасштабного вторгнення дозволило запобігти фінансовій кризі та зберегти банківську платіжну систему. Видатки бюджету за перший місяць війни були профінансовані за рахунок швидких кредитів та допомоги від МФО та двосторонніх партнерів. Незабаром українська держава візьме на себе ще одну важливу роль. Війна призвела до того, що багато порушено було

логістичних ланцюгів. Уряду необхідно буде докласти багатопрактичних зусиль, щодо координування альтернативних маршрутів для українського імпорту та експорту. Також економіки України потребує зовнішньої допомоги від світової спільноти (надання грантів, для щоб уникнути нагромадження боргового тягаря).

РОЗДІЛ 3. ОСНОВНІ НАПРЯМКИ УДОСКОНАЛЕННЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІКОЮ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ТА ІНФОРМАТИЗАЦІЇ

3.1. Удосконалення системи оцінки ефективності державного управління в умовах глобалізації та інформатизації

Орієнтація державного управління більшою мірою спрямована на взаємодію з населенням і представляється у вигляді дій органів публічного управління, заснованих на акті вищого виконавчого органу чи закону у межах їх правочинів. У зоні відповідальності цих органів здійснення державної політики у умовах глобалізації, суспільний розвиток, якість життя в суспільстві порівняно з рівнем інших зарубіжних країн глобального співтовариства, національна безпека та економічний розвиток держави. Ефективна реалізація цих напрямків неможлива без вбудовування у зовнішні політичні та економічні процеси в умовах глобалізації та інформатизації світової спільноти.

Тому найбільш доцільним у межах даного дослідження буде формування поняття державного управління як реалізація впливу суб'єкта на об'єкт управління шляхом реалізації найбільш ефективних механізмів управління, в тому числі шляхом реалізації національних проектів та інших державно-політичних програм, з врахуванням зворотного зв'язку з боку суб'єкта управління та зовнішнього глобалізаційного середовища, що змінюється, з метою досягнення поставлених цілей. Даний підхід дозволяє обґрунтувати сутність публічного управління через його цільову природу, реалізацію механізму управління та враховує наявність певного ступеня впливу з боку об'єкта управління, що дозволяє не зводити це поняття лише як виконавська-розпорядча діяльність суб'єктів керування. Результатом

реалізації цього поняття стане оцінка ефективності публічного управління як складовий елемент системи державного управління загалом.

Зважаючи на те, що державу не можна розглядати як закриту систему, яка діє в тісному взаємозв'язку з іншими системами-країнами як елементами загальної глобальної системи важливо розуміти сутність різних підходів до відповідної оцінки ефективності на глобальному рівні. Україна, на сьогодні, є активним учасником у світовому співтоваристві, тому необхідно розуміти підходи до формування даної оцінки з метою адаптації позитивного досвіду в рамках формування самої системи, показників та підходів до визначення методології оцінки ефективності публічного управління загалом і, відповідно, органів влади на державному та місцевому рівнях.

Існуюча система оцінки ефективності діяльності державного управління в Україні в цілому, включаючи систему органів державної влади, вимагає детального вдосконалення та повинна бути вбудовуваною у новий сформований підхід до системи оцінки ефективності державного управління в Україні в цілому, який має включатиме і місцевий рівень управління. При цьому формування даної системи має будуватися з урахуванням тенденцій та динаміки розвитку глобалізації світової спільноти при спільному взаємодії із громадськістю. Одним із нових механізмів державного управління має бути створення системи оціночних процедур.

На нашу думку, не існує єдиної універсальної методології до формування системи та оцінки ефективності публічного управління, яка була б оптимальна для застосування у всіх органах державної та муніципальної влади та на всіх рівнях управління.

Тому, необхідним є розробка нового підходу до формування системи оцінки ефективності державного управління, яка досить об'ємно охопить усі ключові особливості діяльності органів влади за умов глобалізації. Цей підхід полягає у вибудовуванні системи державного управління в парадигмі взаємовпливу «суб'єкт-об'єкт-суб'єкт» з урахуванням зовнішнього впливу

глобалізаційних факторів, основних функцій органів влади на державному та муніципальному рівнях, одним із механізмів управління якої є оцінка

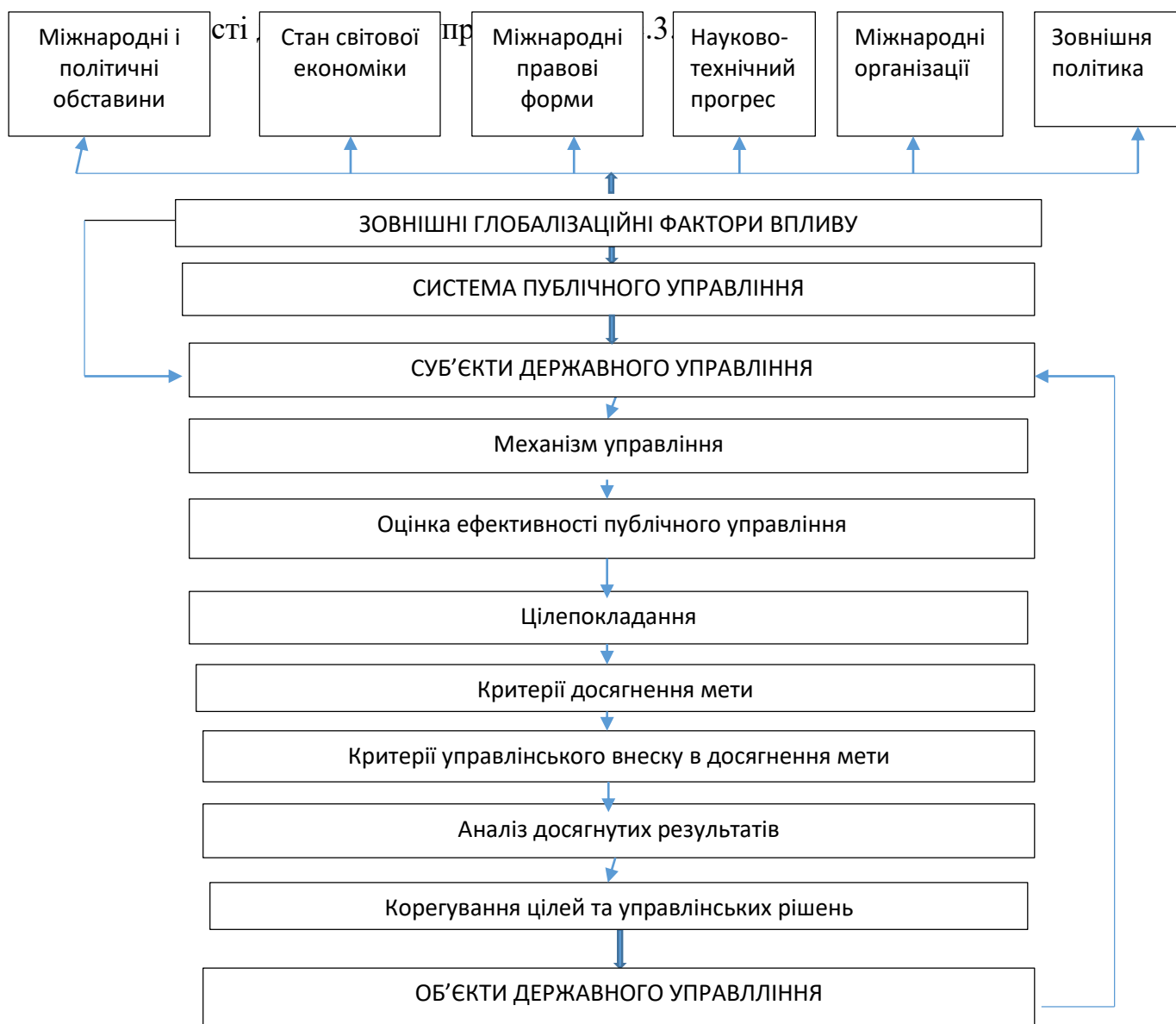

Рисунок 3.1. – Схема системи оцінки ефективності державного управління у парадигмі взаємовпливу «суб'єкт-об'єкт-суб'єкт» в умовах впливу зовнішніх глобалізаційних факторів, як складова частина системи державного управління [5, 6, 7]

Система оцінки ефективності державного управління має формуватися на основі ефективної реалізації механізму державного управління, основними складовими якого мають стати:

- 1) Цілепокладання – постановка мети із зазначенням конкретних вимірних результатів;
- 2) Критерії досягнення мети – сукупність оцифрованих показників, що характеризують досягнення мети;
- 3) Критерії управлінського вкладу в досягнення мети - сукупність вимірних оцифрованих показників, що показують ступінь впливу управлінського рішення на досягнення цільових показників;
- 4) Аналіз досягнутих результатів – зіставлення досягнутих результатів із запланованими, результати значень показників досягнення цілі;
- 5) Коригування мети та управлінських рішень – за необхідності за досягнутими результатами та у разі не відповідності досягнутих результатів з запланованими внесення змін до показників досягнення мети та управлінські рішення.

Подальші дослідження припускають трансформацію даної системи оцінки ефективності громадського управління на рівні державного управління, а також на муніципальний рівень у рамках парадигми єдиної системи публічного управління, яка будується в єдиній вертикалі і на загальних засадах правового регулювання в Україні, для досягнення стратегічних цілей держави в умовах глобалізації, які, свою чергу, проектуються на рівень регіонів та муніципальних утворень.

Вбудування системи державного управління в парадигмі взаємовпливу «суб'єкт-об'єкт-суб'єкт» з урахуванням зовнішнього впливу глобалізаційних факторів, основних функцій органів державної влади та місцевого самоврядування, одним з механізмів управління якою є оцінка ефективності громадського управління. Даний механізм заснований на цільовій управлінській природі діяльності, формуванні критеріїв досягнення цілі в умовах впливу зовнішніх глобалізаційних факторів і конкретного управлінського вкладу в їх досягнення.

3.2. Переваги глобалізації та інформатизації – фактор нового рівня державного управління економікою

В умовах глобалізації виникає новий зміст щодо взаємодії світових економічних процесів, що виявляється в невідворотності впливу економічних процесів однієї країни на іншу. Відомо, що процеси глобалізації та інформатизації впливають на державне регулювання національної економіки.

На сьогодні відбувається формування приватного глобального підприємництва, що надає нове поняття економічному зростанню. Функція підтримки соціальної та економічної рівноваги, яка притаманна державному управлінню, бачить в ньому відносно незалежну силу, які визначають основні напрямки розвитку.

Виникає необхідність розгляду процесів глобалізації та інформатизації як нового чинника державного управління економікою.

Основні переваги глобалізації та інформатизації для економіки полягають в наступному:

1. Доступ до світових товарних ринків.
2. Розробка інфраструктури, організаційного та нормативно-методичного забезпечення, створення державної системи реєстрації, сертифікації та стандартизації комплексів програмно-технічних засобів, програмного забезпечення, інформаційних ресурсів, інформаційних технологій та систем, комп'ютерних та телекомунікаційних мереж.
3. Розвиток процесів інформатизації у секторах реальної економіки; формування нормативно-правової та нормативно-методичної бази України в галузі розвитку інформатизації. Законодавство у сфері інформатизації має забезпечувати: визначальну роль держави у системі управління інформаційними ресурсами; інформаційну безпеку; відкритість та доступність інформації; охорону інтелектуальної власності; розвиток міждержавного обміну; облік міжнародних стандартів та правил.

4. Розвиток та вдосконалення інформаційних та комунікаційних технологій та прикладного програмного забезпечення, створення в ефективного ринку інформаційних умов.
5. Вдосконалення та розвиток національної інформаційно-телекомунікаційною інфраструктури з виходом у глобальні інформаційні мережі, створення її бази системи територіальних центрів доступу до інформаційним ресурсам, а також системи інформаційного забезпечення державного управління, наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності, діяльності юридичних та фізичних осіб. Інфраструктура має бути створена на основі використання та розвитку наявних телекомунікацій, що об'єднують, з одного сторони, державні органи, наукові та освітні установи та, з іншого боку, загальнодоступні для населення центри доступу до глобальних, республіканських та регіональним мережам;

ВИСНОВКИ

В умовах глобалізації та інформатизації спостерігається тенденція зростання ролі державного управління та його впливу на результати і стан соціально-економічного розвитку країни, спрямованість економічного зростання і характер антициклічного регулювання. Крім того, без посилення державного управління неможливо проводити економічну експансію та забезпечувати економічну безпеку національної економіки.

Державне управління в умовах глобалізації та інформатизації економіки слід розглядати, як процес управління, що реалізується через доступність і загальність, ступінчатість розвитку, технологічну глобалізацію, фінансіаризацію, складну взаємодію національного і міжнародного.

Особливості державного управління в умовах глобалізації та інформатизації державного управління економіки, пов'язані з актуалізацією поняття макромеджмент – система державного управління національною економікою, заснована на узгодженні економічних та неекономічних інтересів усіх суб'єктів господарювання з метою забезпечення такого рівня соціально-економічного розвитку країни, який дозволив би максимально повно використовувати можливості глобалізації та інформатизації для власного розвитку.

Зарубіжний досвід, спрямований на підвищення інформаційної мобільності державного управління, застосування системи краудсорсингу, електронних петицій та громадських консультацій з проблем удосконалення політичного та соціально-економічного розвитку держави, дозволить виявити позитивну динаміку, вельми актуальну для реалізації зазначених напрямів удосконалення державного менеджменту в Україні.

Процеси розвитку інформаційної економіки в Україні в умовах глобалізації слід розглядати як механізми державного управління (практичні заходи, засоби, інструменти, стимули з боку держави) та недержавні механізми (конкуренцію та партнерство). Необхідність науково-аналітичного

супроводу цих процесів та удосконалення механізмів реалізації державної політики в управлінні розвитком інформаційної економіки відбувається через реалізацію державної політики розвитку інформаційної економіки в контексті інтеграції України до світової спільноти.

Для підтримки економіки України у воєнний час необхідні як внутрішні, так і зовнішні заходи. Так, швидке та виважене рішення НБУ в перший день повномасштабного вторгнення дозволило запобігти фінансовій кризі та зберегти банківську платіжну систему. Видатки бюджету за перший місяць війни були профінансовані за рахунок швидких кредитів та допомоги від МФО та двосторонніх партнерів. Незабаром українська держава візьме на себе ще одну важливу роль – налагодження лагостічного ланцюга альтернативних маршрутів для українського імпорту та експорту. Економіки України потребує зовнішньої допомоги від світової спільноти (надання грантів, для щоб уникнути нагромадження боргового тягаря).

В роботі за пропоновано схему системи оцінки ефективності державного управління у парадигмі взаємовпливу «суб'єкт-об'єкт-суб'єкт» в умовах впливу зовнішніх глобалізаційних факторів, як складової частина системи державного управління.

В роботі доведено, що глобалізація та інформатизація управлінських процесів виступає новим чинником державного управління економікою держави.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Белоус О., Лукьяненко Д. Глобализация и безопасность развития. К.: КНЭУ. 2021. 733 с.
2. Гірман А. П., Гвоздов Б. Ю., Брусенцева А. С. Формування стратегії розвитку України в умовах глобалізації. Регіональні студії. № 24. 2021. С. 116-122. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/39530/1/ФОРМУВАННЯ%20СТРАТЕГІЇ.pdf> (дата звернення 28.05.2023).
3. Барило О. Г. Аналіз дослідження проблем державного управління. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/9_2018/25.pdf дата звернення: 26.05.2023).
4. Безпека та конкурентоспроможність економіки України в умовах глобалізації. Монографія. Власюк О. С., Мокій А. І., Іляш О. І. та ін.; за ред. Власюка О. С. Київ: НІСД. 2017. 384 с.
5. Войтович Р.В. Вплив глобалізації на систему державного управління (теоретико-методологічний аналіз): Монографія / За заг. ред. д-ра філос. наук, проф. В. М. Князева. URL: https://dut.edu.ua/uploads/l_1730_61619363.pdf (дата звернення: 25.05.2023).
6. Гнатенко В. С. Інформатизація економіки та інформаційне суспільство. URL: <http://www.baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/download/53/979/2168-1?inline=1> (дата звернення: 26.05.2023).
7. Кирєєв Д. Б. Механізми управління інформаційною економікою в Україні: держава та ринок. URL: <https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/275309.pdf> (дата звернення: 26.05.2023).

8. Мельник М. І., Залуцький І. Р. Виокремлення глобалізаційних чинників соціально-економічного розвитку: концепт ендогенізації. URL: http://re.gov.ua/re202201/re202201_014_MelnykMI,ZalutskyuIR.pdf (дата звернення: 26.05.2023).
9. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: https://mof.gov.ua/uk/news/ukraines_state_budget_financing_since_the_beginning_of_the_full-scale_war-3435 (дата звернення: 02.06.2023).
10. Офіційний сайт Міністерства цифрової трансформації в Україні. URL: <https://thedigital.gov.ua/> (дата звернення: 02.06.2023).
- 11.Партугімов В. В. Вплив глобалізації на функції держави. URL: <file:///D:/Downloads/vliyanie-globalizatsii-na-funksii-gosudarstva.pdf> (дата звернення: 26.05.2023).
- 12.Піскун А. В. Основні макроекономічні пропорції України. Статистичні методи оцінки соціально-економічного розвитку країни і регіонів. Міжнародна науково-практична конференція "Наукові проблеми господарювання на макро-, мезо- та мікроекономічному рівнях" (Одеса 22-23.04.2015). Одеса: ОНЕУ. 2015. С. 37-40.
- 13.Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки : Закон України від 09.01.2007 № 537-V. / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/537-16> (дата звернення: 26.05.2023).
- 14.Про схвалення Концепції розвитку цифрових компетентностей та затвердження плану заходів з її реалізації : розпорядження Кабінету міністрів України від 3 березня 2021 р. № 167-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/167-2021-%D1%80#Text> (дата звернення: 25.05.2023).
- 15.Про схвалення Стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні : Розпорядження Кабінету Міністрів України; Стратегія від 15.05.2013

- № 386-Р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/386-2013-%D1%80> (дата звернення: 26.05.2023).
16. Самойлюк М. Трекер економіки України під час війни. URL: <https://ces.org.ua/tracker-economy-during-the-war/> (дата звернення: 02.06.2023).
17. Ткаченко С. Є. Аналіз сучасних процесів світової економічної глобалізації. Український журнал прикладної економіки. 2019. Том 4. № 4. С. 23-31.
18. Філіпенко А. Міжнародна економічна інтеграція: сучасний теоретичний дискурс. Науковий вісник Дипломатичної академії України. 2016. Вип. 23 (3). С. 54-61.
19. Харламов А. В., Харламова Т. В. Особливості державного управління національною економікою в період глобалізації. URL: https://www.researchgate.net/publication/342819273_Osobennosti_gosudarstvennogo_upravlenia_nacionalnoj_ekonomikoj_v_period_globalizacii (дата звернення: 26.05.2023).
20. Solomatina E. D., Salikhova V. D. Kontseptsii gosudarstvennogo upravleniya: istoriya evolyutsii zapadnogo teoreticheskogo opyta [Concepts of public administration: history of evolution of the western theoretical experience] // Obshchestvo i ekonomicheskaya mysl' v XXI v.: puti razvitiya i innovatsii: mat-ly III Mezhdunar. nauch.-prakt. konf. 21 maya 2015 g.: v 2 ch. Voronezh: Izdatel'sko-poligraficheskij tsentr «Nauchnaya kniga», 2015. Ch. 1.
21. Opyt stran Organizatsii ekonomicheskogo sotrudnichestva i razvitiya po otsenke reguliruyushchego dejstviya [Experience of the countries of the Organization for Economic Cooperation and Development according to the regulating action]. URL: <http://www.goskontrolrspb.ru/analytical-materials/20-opyt-stranorganizaciiekonomicheskogo-sotrudnichestva-i->

razvitija-po-ocenkerregulirujuwegovozdejs-tvija.html (дата звернення: 26.05.2023).

22. Kajl' Ya. Ya., Epinina V. S. Zarubezhnyj opyt partisipativnoj orientatsii publichnogo upravleniya [Foreign experience of participative orientation of public management] // Natsional'nye interesy, priority i bezopasnost'. 2013. № 2. (дата звернення: 02.06.2023).

23. KOF Index of Globalisation. URL: [https:// kof.ethz.ch/en/forecasts-and-indicators/indicators/kofglobalisation-index.html](https://kof.ethz.ch/en/forecasts-and-indicators/indicators/kofglobalisation-index.html) (дата звернення 25.05.2023).